

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

luister
relax
geniet

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | kabel | classic.nl

Donderdag 25 juli 2024
Grote Zaal 20.00 uur

Württembergische Philharmonie Reutlingen
Ariane Matiakh, dirigent
Roman Borisov, piano

Grażyna Bacewicz 1909-1969
Overture (1943)

Pjotr Tsjaikovski 1840-1893
Pianoconcert nr. 1 in bes, op. 23 (1874-75)
Allegro non troppo e molto maestoso - Allegro con spirito
Andantino semplice - Prestissimo - Tempo primo
Finale: Allegro con fuoco

PAUZE

Modest Moesorgski 1839-1881
Schilderijen van een tentoonstelling (1874)
(orkestratie: Maurice Ravel, 1922)
Promenade - Gnomus
Promenade - Het oude kasteel
Promenade - Tuilerieën
Bydło
Promenade - Ballet van de kuikens in de dop
Samuel Goldenberg en Schmuyle
Promenade: Het marktplein in Limoges
Catacombae, sepulchrum romanum (Catacomben, Romeins graf) - Cum mortuis in lingua mortua (Met de doden sprekend in een dode taal)
De hut op kippenpoten
De grote poort van Kiev

TOELICHTING

Wie Grażyna Bacewicz niet kent, hoeft zich niet te schamen, haar muziek klinkt zeer zelden. Dat is onterecht, zult u na dit concert vast beamen. Zij was de belangrijkste Poolse componist van haar generatie, na haar dood in 1969 raakte ze grotendeels in de vergetelheid. In haar *Overture*, die ze in 1943 in bezet Polen componeerde, zijn onrust, angst en geweld van de oorlog voelbaar. Bacewicz stelt daar prachtige melodieën en rijke klankkleuren tegenover. In een compacte, zeer afwisselende compositie die de luisteraar niet loslaat, combineert ze positieve energie en schoonheid met agressie en beklemming.

Bravoure en tederheid

Het *Eerste pianoconcert in bes*, op. 23 van Pjotr Tsjajkovski opent met een van de beroemdste fragmenten uit de klassieke muziek. Iedereen herkent het stoere hoorn-geschal dat wordt beantwoord met ferme akkoorden van het orkest, waarna de piano zelfverzekerd zijn entree maakt. Met een virtuoze solopartij en prachtige orkestpassages wisselen bravoure en tederheid elkaar af. Het tweede deel begint zacht met een lange fluitsolo. Er ontstaat een lieflijk wiegelied waar de piano lichtvoetig doorheen dartelt. Een virtuoze wals doorbreekt de kalmte, maar het wiegelied keert gauw terug. Het slotdeel is gebaseerd op een Oekraïens volksliedje dat steeds krachtiger en intenser terugkeert, totdat orkest en solist het concert heroïsch afsluiten.

Schilderijtentoonstelling

Modest Moesorgski bezocht in 1874 een tentoonstelling van werk van zijn overleden vriend Viktor Hartmann. Hij verwerkte zijn

indrukken in een suite voor piano solo. Vijf decennia later maakte Maurice Ravel van *Schilderijtentoonstelling* een geliefde orkestversie. Tussen de schilderijen klinkt steeds een Promenade: de wandeling door de tentoonstelling. De statige entree contrasteert met het eerste schilderij Gnomus, gebaseerd op een notenkraaker in de vorm van een gnoom. Erg soepel loopt die niet, en dat is te horen. In 'Het oude kasteel' zingt een minstrel zijn lieflijk lied op middel-eeuwse bourdonbegeleiding. Opgewekt lopen we naar de 'Tuilerieën', de Parijse tuinen waar kinderen spelen. 'Bydło' hangt er blijkbaar naast, want er zit geen promenade tussen. Een zwaarbeladen ossenkar trekt stap voor stap voorbij. In het 'Ballet van de kuikens in de dop' horen we de pluizige onhandigheid van kuikentjes die zichzelf uit hun eierschaal proberen te wurmen. 'Samuel Goldenberg en Schmuyle' is een portret van een rijke en een arme Jood: de een nors uit de hoogte, de ander trillend als een rietje. Bij 'Het marktplein in Limoges' ruziën mediterrane markt vrouwen temperamentvol. In 'Catacombae' zijn de Parijse catacomben ijzig, onheilspellend en beangstigend. In de volgende promenade, 'Cum mortuis in lingua mortua', gedenken we de doden. 'De hut op kippenpoten' gaat over de kinderen-etende heks Baba Yaga. Met 'De grote poort van Kiev' sluit de tentoonstelling indrukwekkend af. De poort die Hartmann tekende is inderdaad imposant, maar zou volgens architecten bezwijken onder zijn eigen gewicht. De muziek doet dat niet.

Alexander Klapwijk

BIOGRAFIE

De **Württembergische Philharmonie** heeft zijn basis in Reutlingen, in zuidwest-Duitsland. Het orkest geeft meer dan honderd concerten per jaar in de regio, maar ook in Keulen, Berlijn, Wenen en Amsterdam. Het speelde met beroemde solisten als Lang Lang, Thomas Hampson, Sabine Meyer, Frank Peter Zimmermann, Christoph Poppen en Fazıl Say en maakt regelmatig uitstapjes naar de jazz en pop. **Ariane Matiakh** is sinds 2022 chef-dirigent van het orkest. Zij begon haar muzikale loopbaan in haar geboorteland Frankrijk achter de piano. In Wenen legde zij zich toe op het dirigeren. Matiakh dirigeert veel symfonisch repertoire en is een gerenommeerd operadirigent. Ze leidde Puccini's *La bohème* bij het Royal Opera House en stond ook in de operahuizen van Hamburg, Stuttgart, Straatsburg en Oslo. Matiakh dirigeert graag muziek van vrouwelijke componisten. Haar opname van pianoconcerten van de Joodse sovjetcomponist Zara Levina werd genomineerd voor een Grammy Award. Ook zette ze werk van de Oostenrijkse Johanna Doderer op cd. **Roman Borisov** verovert de internationale podia sinds hij in 2019 de Krainev Youth Competition in Kharkiv won. Als jongste deelnemer won hij in oktober 2022 tevens de eerste prijs op de Kissinger KlavierOlymp. De jury prees hem om zijn 'muzikale, intuïtieve en structuur-bewuste interpretaties'. Sindsdien speelde het Russische pianowonder in concertzalen in Europa en op festivals als het Verbier Festival, Schleswig-Holstein Musik Festival en Menuhin Festival Gstaad. Borisov maakt zijn debuut in Het Concertgebouw. Komend seizoen geeft hij (op 26 maart 2024) een recital in de Kleine Zaal.

SUMMARY

Grażyna Bacewicz was the most important composer of her generation in Poland, but she was largely forgotten after her death in 1969. Her *Overture* was composed in 1943 in occupied Poland. The uneasiness, fear and violence of wartime are palpable. Bacewicz juxtaposes them with lovely melodies and rich sonorities. She combines positive energy and beauty with aggression and constriction, in a compact, highly varied composition that grips the listener from its beginning to its end.

The *First Piano Concerto in B-flat major*, op. 23 by Pyotr Tchaikovsky opens with one of the best-known fragments in the classical music repertoire. Everyone will recognise the confident sound of the French horns, answered with fervent chords from the orchestra, after which the piano makes its self-assured entrance. Bravura alternates with tenderness, with a virtuoso solo part and gorgeous orchestral passages. The second movement is a sweet lullaby which the piano nimbly frolics through, interrupted by a virtuoso waltz. The finale is based on a Ukrainian folk song that returns, more powerful and intense each time, until the orchestra and soloist heroically conclude the concerto.

Modest Musorgsky visited an exhibition of artwork by his deceased friend Viktor Hartmann in 1874, and he worked his impressions into a suite for piano solo. Half a century later, Maurice Ravel made a now-beloved orchestral version of these *Pictures at an Exhibition*.

Translation: Anne Hodgkinson

EN VERDER...

ZOMERCONCERTEN LIVE!

Geniet nog even na van het concert tijdens ZomerConcerten Live! Met vanavond een ontmoeting in de Spiegelzaal met Ariane Matiakh (dirigent) en Roman Borisov (piano). U bent van harte welkom.

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer. Lees bijvoorbeeld meer over Moesorgski's *Schilderijtentoonstelling* op concertgebouw.nl/schilderijtentoonstelling.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

zo 18/08

20.00 uur
Grote Zaal

Griegs Pianoconcert met Benjamin Grosvenor & Beethovens Eroica

De temperamentvolle Engelse pianist Benjamin Grosvenor keert terug naar Amsterdam met Griegs populaire *Pianoconcert*. Daarnaast speelt het Norrköping Symphony Orchestra Beethovens heldhaftige *Derde symfonie*, ook wel 'Eroica' genoemd.

